

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR
ZASTUPCE TĚCH, KTEŘÍ VYTVÁŘEJÍ HODNOTY

SPOLEČNĚ SILNĚJŠÍ

Tisková konference
Svazu průmyslu a dopravy ČR
25. října 2012

Statistické šetření ČNB a SPČR v nefinančních podnicích

Výsledky 3. čtvrtletí 2012

„Ekonomika nejslabší za poslední dva roky, nejistota a nedůvěra přetrvává, zakázek zřejmě nepřibude, zaměstnanost mírně klesne. Výsledky sice nejsou zase tak katastrofické, ale současné období a přelom roku bude pro firmy obtížný, bohužel jim k tomu nepomáhá ani stav podnikatelského prostředí“

Respondenti

- V pořadí 7. čtvrtletní šetření
- Výběr vhodného vzorku reprezentantů dle struktury české ekonomiky - celkem 238 firem
- Průměrný počet respondentů v šetření – kolem 200 firem
- **188 respondentů v šetření za 3. čtvrtletí 2012**
 - Struktura respondentů (nefinanční podniky dle počtu zaměstnanců a odvětví):

Počet zaměstnanců	
20 až 49 zaměstnanců	4
50 až 249 zaměstnanců	50
250 a více zaměstnanců	134
Odvětví	
Průmysl těžební	8
Průmysl zpracovatelský	115
Energetika	11
Stavebnictví	15
Obchod	19
Doprava	20

Cenový vývoj

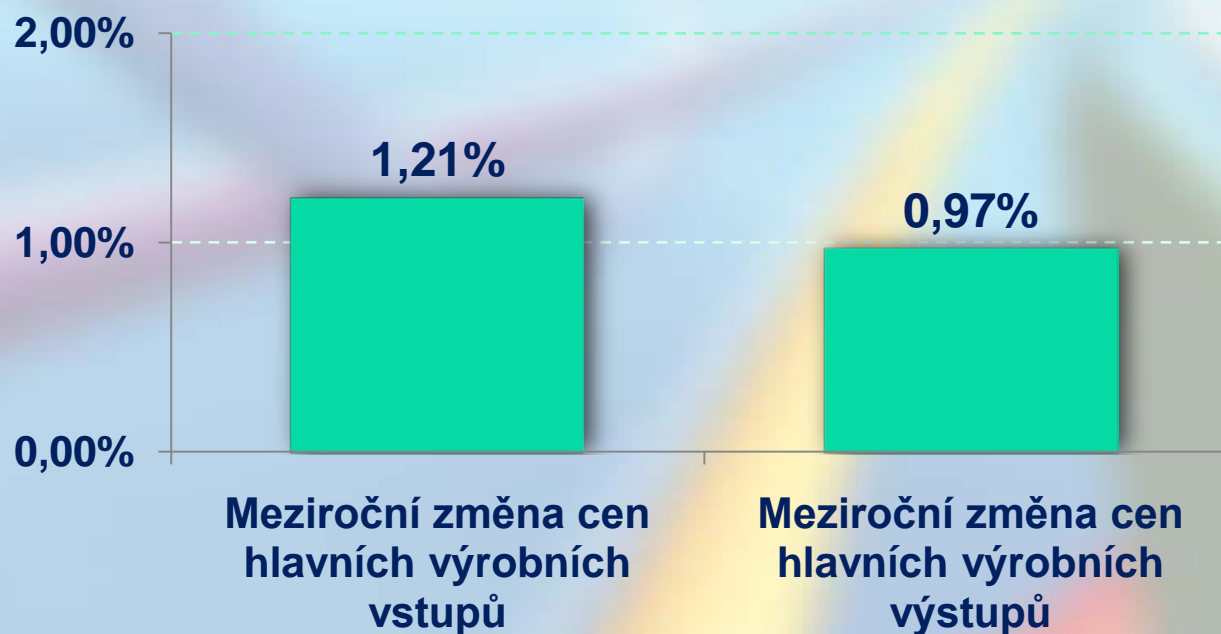
- Index spotřebitelských cen (očekávání):

Očekávání vývoje spotřebitelských cen	
Očekávání nárůstu spotřebitelských cen za 1 rok (2013)	2,50%
Očekávání nárůstu spotřebitelských cen za 3 roky (2015)	3,07%

- Vybrané možné souvislosti
 - Proinflační rizika:
 - Další daňové úpravy vlády (zvýšení DPH na 15 a 21 %, ...)
 - Zvýšení regulovaných/administrativních cen
 - Snížení příspěvku státního rozpočtu na Obnovitelné zdroje energie
 - Nárůst cen potravinářských komodit na burzách
 - Protiinflační faktory:
 - Slabá evropská poptávka projevující se v ochlazení zakázek ze zahraničí
 - Stále více slábnoucí domácí poptávka

Očekávaný vývoj cen vstupů a výstupů v roce 2013

- Stále očekáván vyšší růst cen hlavních výrobních vstupů než výstupů (očekávání za jeden rok, tj. 3.čtvrtletí 2013)
 - Očekávány relativně nízké hodnoty nárůstu cen vstupů a výstupů – očekávání slabé poptávky

Výrazný nárůst mezd se neočekává

- Respondenti očekávají v letošním i příštím roce růst mezd stále pod 2%
 - Pro rok 2012 +1,85 % (mírně vyšší oproti očekávání ve 2.čtvrtletí = 1,67 %)
 - Pro rok 2013 +1,65% (mírně vyšší oproti očekávání ve 2.čtvrtletí = 1,41 %)
 - Přestože skutečné růsty mezd v podnikatelském sektoru byly dle statistik ČSU v roce 2011 a 2012 prozatím vyšší než očekávané hodnoty, tak očekávané výsledky naznačují pokračující očekávání spíše slabého růstu mezd
- Letos očekávána spotřebitelská inflace cca +3,3 %, příští rok 2,3 %. Poslední data ČSU ukazují na pokles reálných mezd. Situace na trzích a výsledky ekonomiky neumožní reálné navyšování příjmů

Očekávaná změna průměrných mezd (meziroční v %)

Zaměstnanost v roce 2012 a 2013

- Očekávání respondentů pro pokles zaměstnanosti v letošním roce zůstávají pod 1 % (-1,11 %)
- Letošní pokles ekonomiky a oddálení oživení znamenají pro trh práce mírný pokles i v roce příštím (plus „efekt zpoždění na trhu práce“)

Očekávaná meziroční změna zaměstnanosti (%)

Očekávaná meziroční změna zaměstnanosti (%) v roce 2012

Šetření za

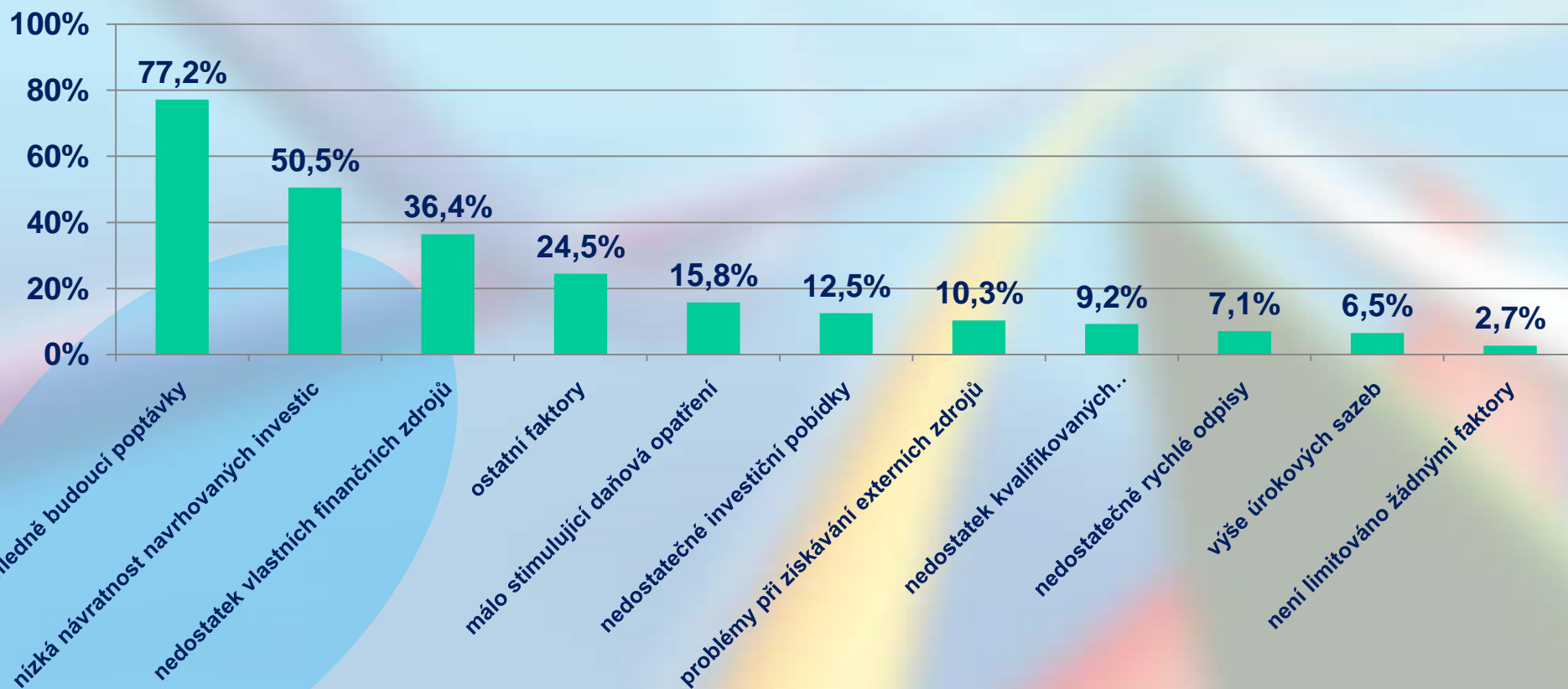
Očekávaná investiční činnost

- Zlepšení očekávání v oblasti výdajů na investice
 - Firmy očekávají v průměru spíše růst investičních výdajů na přelomu roku 2012/2013 a v roce příštím
 - Rok 2013 by měl přinést mírné oživení investic
 - Čerpání strukturálních fondů (**reálné riziko zastavení vyplácení dotací z EK a nenávratné ztráty prostředků!!!**)
 - Potřeba obnovy výrobních prostředků
 - Očekávání mírné stabilizace očekávání

Meziroční změna investičních výdajů\Šetření za:	4. čtvrtletí 2011	1. čtvrtletí 2012	2. čtvrtletí 2012	3. čtvrtletí 2012
<i>následujících 6měsíců (přelom roku 2012/2013)</i>				
<i>zvýšení</i>	28,0%	30,0%	39,3%	36,5%
<i>snížení</i>	46,0%	37,0%	33,6%	30,9%
<i>beze změny</i>	26,0%	33,0%	27,1%	32,6%
<i>vážené saldo</i>	-17,6%	-6,8%	5,8%	5,6%
<i>následujících 12 měsíců (zejména rok 2013)</i>				
<i>zvýšení</i>	33,0%	39,0%	39,3%	35,4%
<i>snížení</i>	45,0%	32,0%	29,4%	23,4%
<i>beze změny</i>	22,0%	29,0%	31,4%	41,1%
<i>vážené saldo</i>	-11,2%	7,1%	9,9%	12,0%

Faktory limitující investiční rozhodování

- Přetrvávající nejistota vývoje budoucí poptávky spolu s nízkou návratností navrhovaných investic zůstávají brzdou investičních výdajů i pro následujících 12 měsíců:

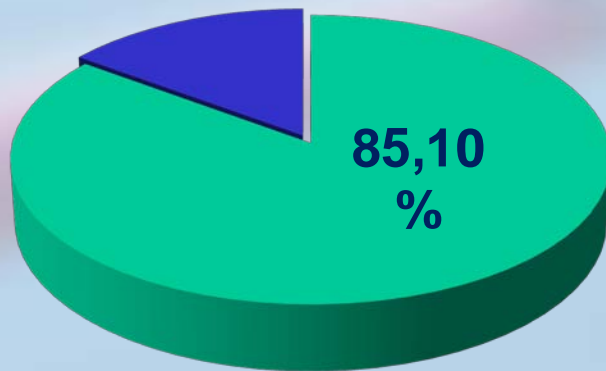
Změna stavu zásob

- Zásoby hotových výrobků klesly o 30 %, tedy více než bylo očekáváno
- Firmy vyprodávají výrobky ze skladů a nárůst investic do hotových výrobků neočekávají ani na konci roku (očekáván další pokles stavu hotových výrobků o 28,6 %)
- Očekáván umírněnější růst zásob materiálu a nedokončené výroby
- Vývoj změny stavu zásob a očekávání v následujícím čtvrtletí v posledních 4 šetřeních – viz Tabulka:

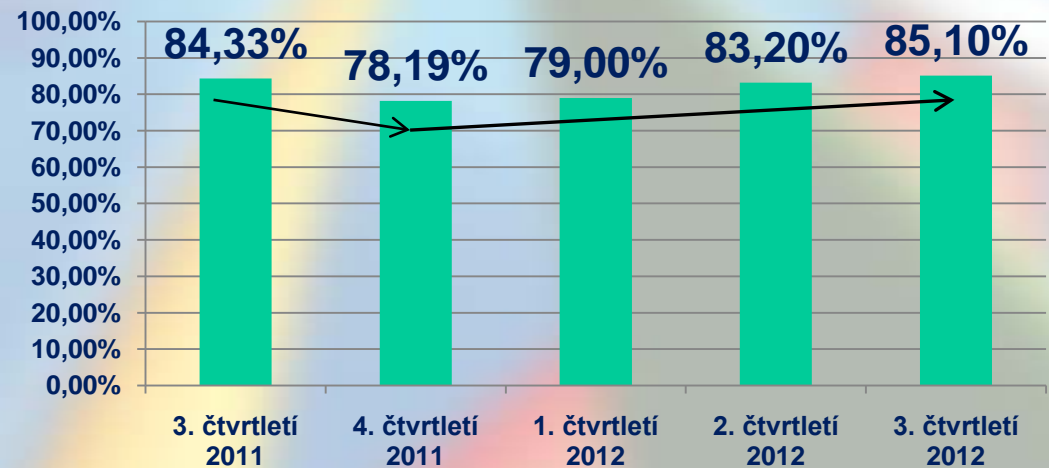
Meziroční změna stavu zásob (vážená salda)				
Výsledky \ Šetření za:	4. čtvrtletí 2011	1. čtvrtletí 2012	2. čtvrtletí 2012	3. čtvrtletí 2012
v čtvrtletí v době šetření				
suroviny, materiály, polotovary	-37,8%	16,8%	40,3%	25,4%
nedokončená výroba	-23,8%	4,1%	22,2%	27,4%
hotové výrobky	-21,6%	5,7%	-11,5%	-30,1%
v následujícím čtvrtletí				
suroviny, materiály, polotovary	6,9%	36,0%	32,2%	14,2%
nedokončená výroba	1,9%	31,6%	30,3%	15,0%
hotové výrobky	5,4%	17,0%	-20,1%	-28,6%

Míra využití kapacit

- Využití výrobních kapacit se v červnu oproti hodnotám na přelomu roku 2011/12 zvýšilo na hodnotu 85,1 %
- V podnikové sféře tato hodnota představuje standardní hodnoty využití kapacit (dle dat Eurostatu pro míru využití kapacit zpracovatelského průmyslu zůstává mírně nad průměrem EU27)

Míra využití kapacit ve sledovaném měsíci

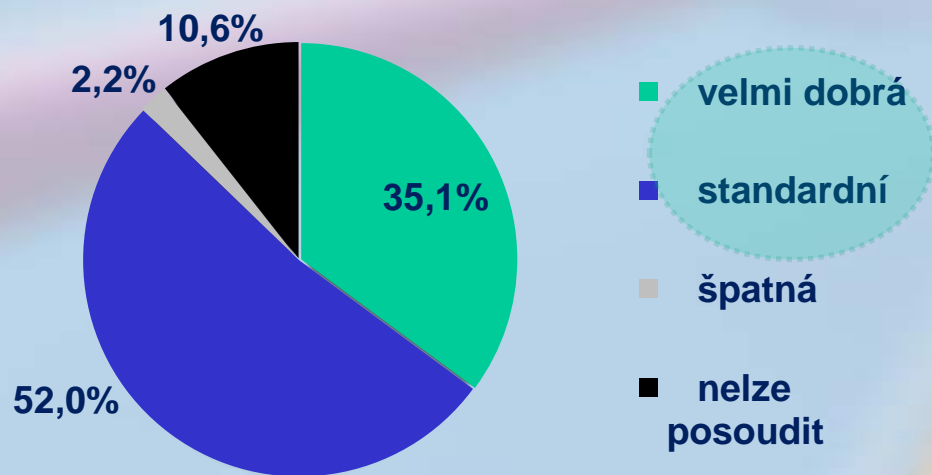

Šetření za

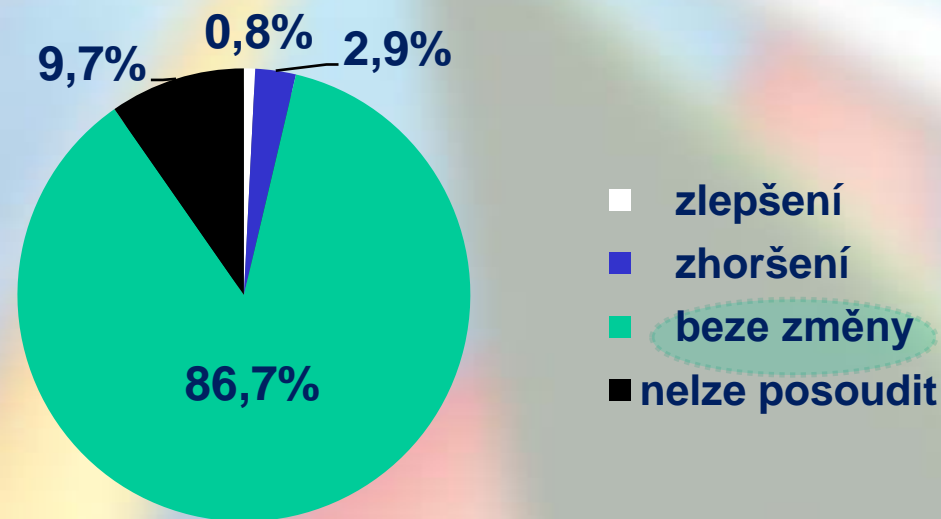
Dostupnost úvěrů

- Dostupnost se dostala u řady podniků z kategorie „velmi dobrá“ do kategorie „standardní“, stále však není dostupnost úvěrů hlavní příčinou obnovy rozvoje výkonnosti a investic
- Převážně standardní dostupnost je očekávána i v následujícím roce
- Český finanční sektor si udržuje kladné výsledky, objem úvěrů celkově meziročně roste, úrokové sazby mírně klesly v důsledku změny hlavní sazby ČNB

Dostupnost úvěrů v posledních 12 měsících (konec roku 2011 a převážně rok 2012)

Dostupnost úvěrů v následujících 12 měsících (konec roku 2012 a rok 2013)

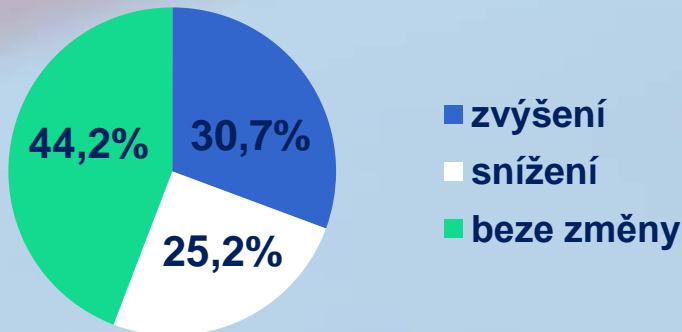
Zakázky na přelomu roku „+/-“

- Ke konci roku očekáván pouze mírný nárůst zakázek oproti slabému třetímu čtvrtletí, pokles očekávání pro následujících 6 měsíců
- Slabé výsledky a pokles zakázek ve třetím čtvrtletí znovu očekávány na počátku roku 2013

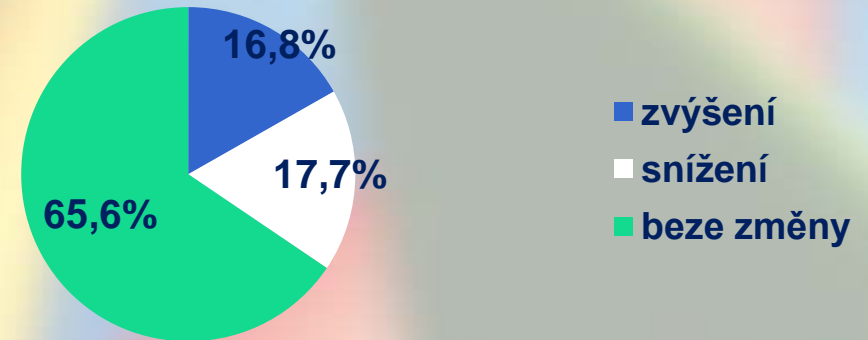
Vývoj zakázek – očekávání\ Šetření z:	3. čtvrtletí 2011	2. čtvrtletí 2012	3. čtvrtletí 2012
Očekávání pro následující čtvrtletí			
vážené saldo*	22,5%	0,8%	5,5%
Očekávání pro následujících 6měsíců			
vážené saldo*	13,5%	-1,3%	-0,9%

* Vahami tržby a počet odpovědí

Očekávaný vývoj zakázek ve 4. čtvrtletí 2012

Očekávaný vývoj zakázek v následujících 6 měsících (přelom roku)

Platební morálka odběratelů

- 23 % faktur hrazeno „na splatnost“
 - Mírné zlepšení, celkově se ale struktura doby úhrady faktur příliš nezměnila a jedná se o hodnoty dlouhodobě spíše obvyklé v českém podnikatelském prostředí
 - - Problémy zejména pro malé a střední podniky s nízkou likviditou
 - - SPČR podporuje úhradu DPH pouze z uhrazených faktur

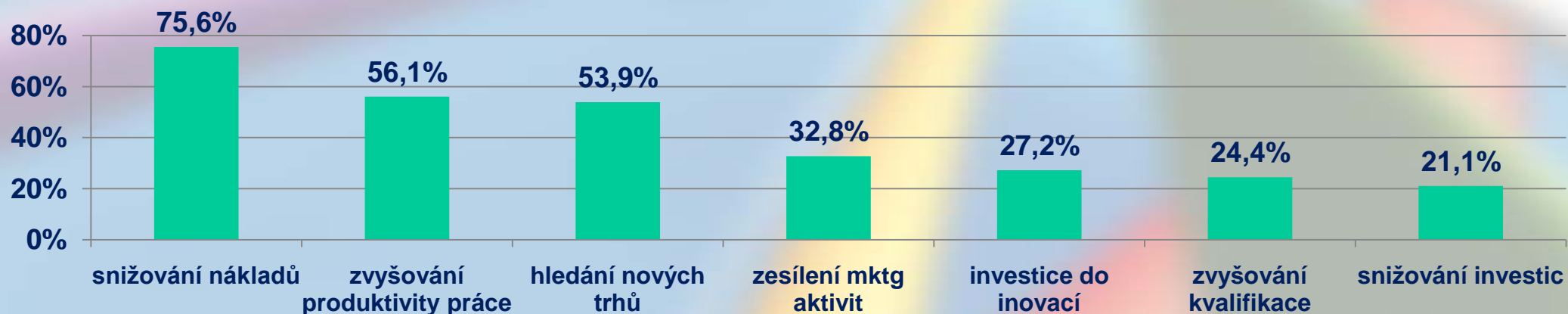
Platební morálka odběratelů	4. čtvrtletí 2011	1. čtvrtletí 2012	2. čtvrtletí 2012	3. čtvrtletí 2012
faktury zaplacené v termínu	23,0%	21,0%	21,0%	23,0%
do 10 dnů po splatnosti	26,0%	25,0%	23,0%	22,0%
11-20 dnů po splatnosti	19,0%	22,0%	26,0%	22,0%
21-30 dnů po splatnosti	17,0%	18,0%	17,0%	18,0%
31-60 dnů po splatnosti	12,0%	11,0%	10,0%	11,0%
více než 60 dnů po splatnosti	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%

Chystaná opatření při restrukturalizaci pro rok 2012

- Struktura restrukturalizačních opatření nezměněna, v čele zůstává snižování nákladů, zvyšování produktivity práce a hledání nových trhů
 - Stále hledán prostor pro zvýšení efektivity snížením nákladové náročnosti produkce
 - Proces hledání nových trhů pokračuje, ale je to proces pomalý, nicméně růstové trhy s potenciálem představují pro domácí producenty příležitost
 - Pro zvýšení přidané hodnoty domácí produkce nutné podporovat inovační aktivity a vytvořit podmínky pro stabilní investiční prostředí

Počet podniků chystající provést dané opatření (z celkového počtu 180 odpovědí)

3. čtvrtletí 2012

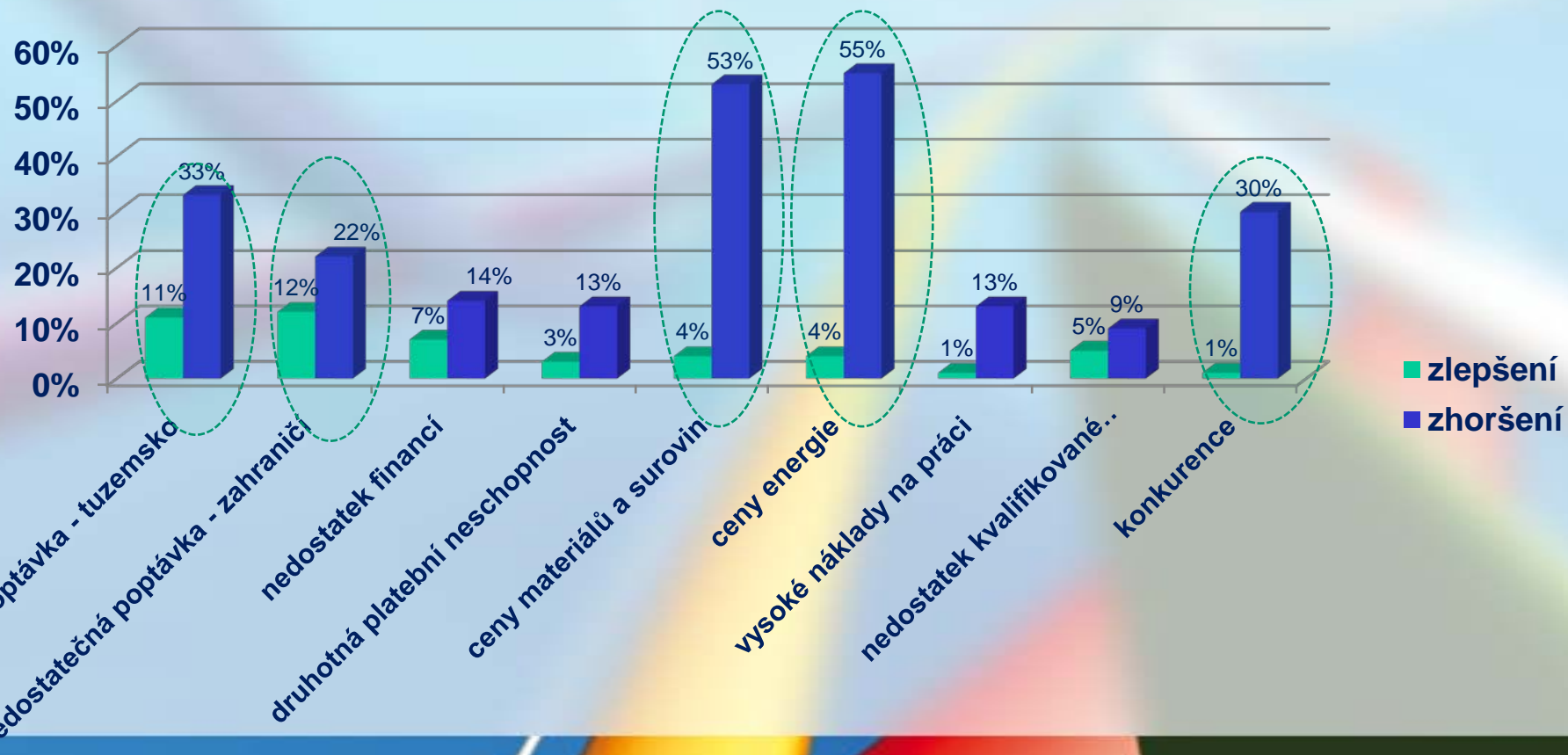
Význam faktorů omezujících růst

- Mezi nejvýznamnější faktory růstu podniků patří nedostatečná domácí poptávka, vývoj cen materiálů, surovin a energie a konkurence
- Význam jednotlivých faktorů (5 = nejvyšší, 1 = žádný):

Faktory omezující růst firmy	Význam
nedostatečná poptávka – tuzemsko	3,7
ceny materiálů a surovin	3,6
ceny energie	3,6
konkurence	3,6
nedostatečná poptávka – zahraničí	3,2
vysoké náklady na práci	3,0
nedostatek financí	2,6
nedostatek kvalifikované pracovní síly	2,5
druhotná platební neschopnost	2,2

Jaké faktory omezují růst firem

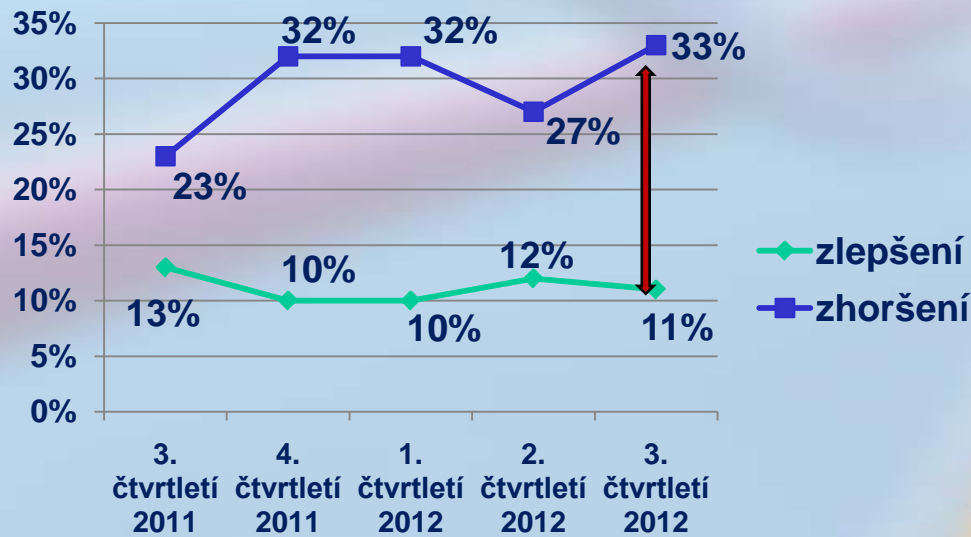
- U žádného z klíčových faktorů omezujících růst nedošlo ke zlepšení. Jedná se o vnější vlivy, se kterými firmy bojují

Nedostatečná poptávka

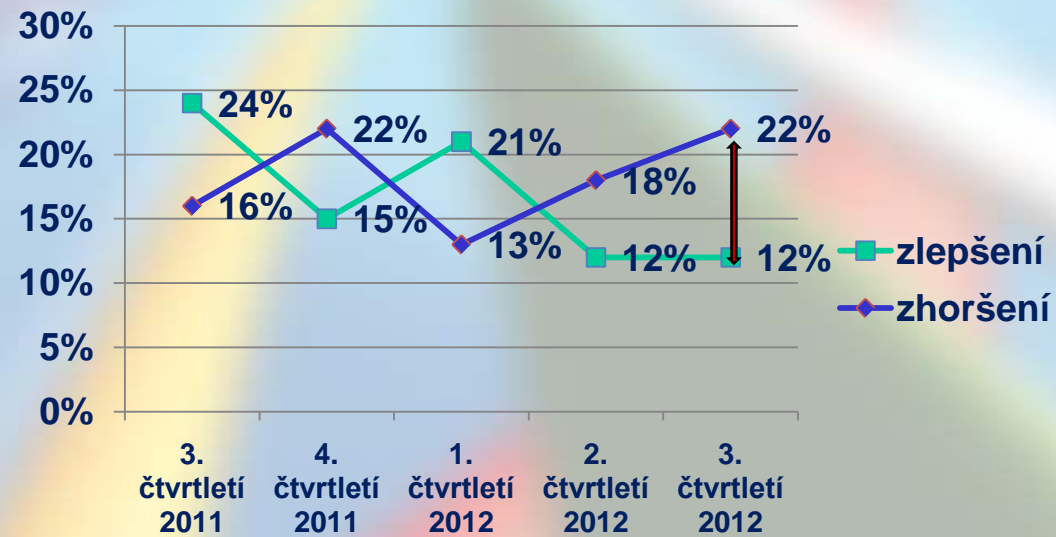
- Ve třetím čtvrtletí se v souladu s ostatními statistikami zhoršila domácí i zahraniční poptávka, mezera mezi zlepšením a zhoršením se prohloubila
 - Celkově nejhorší výsledky za poslední dva roky
 - Signalizuje propad zakázek ve třetím čtvrtletí a tím i slabou výrobu ve čtvrtletí čtvrtém

Nedostatečná domácí poptávka

Šetření za

Nedostatečná zahraniční poptávka

Šetření za

Co ovlivňuje kvalitu podnikatelského prostředí

- Firmy se musí vypořádávat s řadou externích vlivů (rostoucí ceny energie či slabá poptávka a nárůst konkurenčních tlaků...)
- Po vládě požadují stabilitu podnikatelského prostředí a zajištění fungování veřejných orgánů vytvářející podmínky pro rozvoj

Kvalita podnikatelského prostředí – význam jednotlivých faktorů (stupnice 1-5; 5 = nejvyšší)	
úroveň legislativy	3,4
vymahatelnost práva	3,4
byrokracie	3,2
korupce	2,9
udržitelnost veřejných financí	2,9
pracovní zákonodárství	2,9
dopravní infrastruktura	2,9
podpora exportu	2,6
strukturální fondy	2,5
podpora vědy a výzkumu	2,3

Jak se změnilo podnikatelské prostředí v roce 2012 (oproti roku 2011)

- Politická nestabilita, časté změny zákonů, zvyšování daní bez řešení systémových problémů, korupční aféry, aktivní neřešení výpadku peněz ze strukturálních fondů, státní rozpočet není provázán se strategickými dokumenty, vznik vnitřního dluhu – Kde mohou podnikatelé vidět zlepšení? Jak může existovat dlouhodobě stabilní prorůstové prostředí?

Kvalita podnikatelského prostředí	zlepšení	zhoršení	beze změny
udržitelnost veřejných financí	4%	31%	62%
<u>úroveň legislativy</u>	1%	25%	74%
korupce	2%	25%	73%
<u>byrokracie</u>	1%	23%	76%
dopravní infrastruktura	6%	19%	75%
<u>vymahatelnost práva</u>	3%	15%	82%
strukturální fondy	6%	13%	84%
podpora exportu	3%	9%	88%
pracovní zákonodárství	7%	8%	85%
podpora vědy a výzkumu	7%	6%	87%

Shrnutí

„Ekonomika nejslabší za poslední dva roky, nejistota a nedůvěra přetrvává, zakázek zřejmě nepřibude, zaměstnanost mírně klesne. Výsledky sice nejsou zase tak katastrofické, ale současné období a přelom roku bude pro firmy obtížný, bohužel jim k tomu nepomáhá ani stav podnikatelského prostředí“

- Průmysl se na přelomu roku výrazně neoživí a ekonomika jako celek v letošním roce vykáže pokles reálného HDP meziročně kolem – 1 %
- Pozitivních signálů je minimum (mírný nárůst investičních výdajů), řada signálů alespoň neutrálních (dostupnost úvěrů)
- Negativními signály zůstávají nejistota, zhoršující se hlavní faktory omezující růst a zhoršující se podnikatelské prostředí
- K obratu k lepšímu bohužel v žádném z vnějších faktorů růstu ani v podnikatelském prostředí opět nedošlo

Shrnutí - Ceny

- Ekonomické výsledky a očekávání zmražení poptávky na přelomu roku odráží i očekávaný vývoj cen, kde domácí poptávkový proinflační faktor bude minimální
- Firmy i nadále očekávají omezenou možnost promítnout růst cen vstupů do výstupů, i když v menším rozsahu než v posledních dvou letech
- Firmy očekávají v příštím roce spotřebitelskou inflaci 2,50 % a za tři roky ve výši 3,07 %
 - Vzhledem k rozdílu „cen vstupů a výstupů“ vs. „spotřebitelské inflace“ lze očekávat, že bude růst spotřebitelských cen v příštím roce tažen převážně změnami nepřímých daní, administrativními změnami a importovanými cenami
 - Nárůst spotřebitelské inflace bude vytvářet tlak na růst mezd

Shrnutí - Makroindikátory

- Trh práce
 - Nárůst reálných mezd neočekáván
 - Zaměstnanost bude v následujících měsících stále mírně klesat
- Na konci roku a zejména v roce příštím v průměru firmy očekávají zvýšení investičních výdajů
 - Stále jsou limitovány výraznými nejistotami ohledně budoucí poptávky a nízkou návratností investic
 - Firmy doufají v dlouhodobějším horizontu v určité uklidnění trhů - zejména v příštím roce, a tak by se investiční aktivita měla mírně obnovit
 - V následujících 12 měsících firmy očekávají meziroční růst investičních výdajů o zhruba 12 % odrážející nutnost investovat a možnosti čerpání strukturálních fondů
- Výroba však ve čtvrtém čtvrtletí zřejmě nestoupne, firmy neplánují navyšovat zásoby hotových výrobků

Podnikové indikátory - Shrnutí

- Očekávání firem ukazují, že přelom roku nepřinese nárůsty v objemu zakázek, kde pro následujících 6 měsíců je očekáván pokles (oproti třetímu čtvrtletí, tedy čtvrtletí z hlediska zakázek velmi slabému)
 - i to ale v současné době může být bráno jako „optimistické“
- U žádného z klíčových faktorů omezujících růst nedošlo ke zlepšení. Firmy čelí nadále problémům s nedostatečnou poptávkou, zhoršuje se jak domácí tak i zahraničí - výsledky nejméně příznivé za poslední dva roky
- Nárůst cen energie – klíčový vstup průmyslové výroby (Snížení příspěvku na OZE dopadne na firmy i domácnosti)
- A otázka podnikatelského prostředí?
 - Firmy „bojují“ s externími faktory – souhlasíme, podnikání je riziková záležitost, ale vláda by měla vytvářet zázemí pro rozvoj tvůrců přidané hodnoty, vytvářet stabilní podnikatelské prostředí. A realita: firmy vnímají zhoršení v legislativě, korupci, byrokracii, dopravní infrastrukturu...

Partneři Svazu

kapsch >>>

Svaz průmyslu a dopravy ČR

zástupce těch, kteří vytvářejí hodnoty

www.spcr.cz

spcr@spcr.cz